

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра соціальної психології та психології розвитку

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з навчальної роботи

“ ” 20 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВІЙСЬКОВА ПСИХОЛОГІЯ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузі знань 05 Соціально-поведінкові науки

(шифр і назва напрямку)

спеціальності 053 Психологія

(шифр і назва спеціальності)

факультет філософський

Івано-Франківськ – 2019 р.

Робоча програма дисципліни «Військова психологія» для студентів за напрямом підготовки 05 «Соціально-поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія».

Розробник: професор кафедри соціальної психології та психології розвитку, доктор психологічних наук Пілецька Л. С., професор.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціальної психології та психології розвитку

Протокол від “29” серпня 2019 р. № 1.

Завідувач кафедри соціальної психології

(Л. Д.Заграй)

(підпис)

“ ___ ” _____ 20__ р.

Схвалено науково-методичною радою факультету.

Протокол від “5” вересня 2019 р. № 1

“ ___ ” _____ 20__ р.

Голова

(підпис)

(Пілецька Л.С.)
(прізвище та ініціали)

@_____, 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 05 Соціально-поведінкові науки (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність : 053 психологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів –3		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		ІУ-й	ІУ-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 аудиторних –1 самостійної роботи студента – 5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	12 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	2 год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
		60 год.	82 год.
		Індивідуальні завдання: __ год.	
		Вид контролю: залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 35,5%: 64,5%

для заочної форми навчання – 8,8%: 91,2%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - формування високого рівня готовності майбутніх психологів до здійснення професійних функцій в галузі військової психології; формування когнітивної компетентності психолога як світоглядної здатності на основі різних суміжних галузей психології; набуття соціально-комунікативної компетентності як здатності презентувати психологічні знання та здійснювати соціально-психологічний супровід військовослужбовців різних категорій; емоційно-вольової компетентності як здатності до саморегуляції власної діяльності; ціннісно-мотиваційної компетентності як розуміння значущості ролі соціального психолога у ЗСУ; рефлексивно-особистісної компетентності як критичної оцінки власної професійної діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

- сформувати розуміння місця і ролі військової психології в контексті військової політики і безпеки України;
- сформувати розуміння про зміст та функціональні обов'язки діяльності психолога у ЗСУ у мирний і військовий час;
- формувати у майбутніх психологів психологічну стійкість до психотравмуючих факторів сучасної війни, навчання методам саморегуляції, надання першої психологічної допомоги за умов травматичних ситуацій, підвищення адаптивності до бойових умов, підвищення рівня професійних і бойових навичок та вмій.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні оволодіти наступними **загальними компетентностями:**

здатністю застосовувати знання у практичних ситуаціях; знанням та розумінням предметної галузі та розумінням професійної діяльності військового психолога; навичками використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатністю вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатністю бути критичним і самокритичним в майбутній професійній діяльності; здатністю приймати обґрунтовані рішення; здатністю генерувати нові ідеї; володіти навичками міжособистісної взаємодії; здатністю працювати в команді; здатністю реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Студенти повинні опанувати **спеціальні (фахові) компетентності:** здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом військової психології; здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ; здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків; здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел; здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження; здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації; здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту; здатність дотримуватися норм професійної етики;

здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмними результатами навчання є наступні:

розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань; здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань; обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел; формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження; рефлексувати і критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки; презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців; складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника; демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності; виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Військова психологія у вимірах війни і миру. Проблеми. Досвід. Перспективи.

Тема 1.

Військова психологія як наука і навчальна дисципліна. Військова психологія в контексті військової політики і безпеки України

Поняття предмета і завдань військової психології. Місце і роль навчальної дисципліни у загальній структурі професійної підготовки майбутніх офіцерів ЗСУ. Структура навчального курсу. Перспективні проблеми науки та навчальної дисципліни. Проблема методу і методології навчальної дисципліни. Специфіка застосування методів військової психології (спостереження, експеримент, бесіда, опитування, тестування, моделювання, соціометрія) офіцером – психологом у військовому підрозділі. Основні наукові закони, принципи, категорії та поняття. Взаємозв'язок з іншими науками. Концепція ЗСУ в історичній ретроспективі. Аналіз сучасної Концепції ЗСУ. Засади військової політики та військової безпеки України. Виклики і загрози військовій безпеці України. Роль ЗСУ у забезпеченні військової безпеки України. Виконання миротворчих завдань ЗСУ. Військові альянси та їх вплив на військову політику України. Психологічна підготовка особового складу до виконання завдань миротворчої діяльності.

Тема 2.

Військовий психолог як центральна постать психологічної служби у ЗСУ

Аналіз нормативних документів функціональної діяльності психолога у ЗСУ. Положення про психологічну службу у ЗСУ. Професійна суб'єктність як основа професійного становлення військового психолога. Основні компетентності діяльності військового психолога у ЗСУ. Когнітивна компетентність. Соціально-комунікативна компетентність. Емоційно-вольова компетентність. Ціннісно-мотиваційна компетентність. Рефлексивно-особистісна компетентність. Поняття готовності військового психолога до здійснення професійної діяльності. Компоненти і критерії готовності військового психолога до виконання своїх професійних функцій. Основні види діяльності військового психолога. Технологічний підхід до професійної підготовки військових психологів. Досвід організації психологічної підготовки у збройних силах провідних країн світу.

Тема 3.

Соціально-психологічна адаптація військовослужбовців

Поняття соціально-психологічної адаптації військовослужбовців. Зовнішні і внутрішні чинники адаптації. Розуміння причин дезадаптації військовослужбовців. Періоди адаптованості / дезадаптованості особистості. Життєві та професійні кризи та їх вплив на несення служби Робота військового психолога по усуненню причин дезадаптованості військовослужбовців у різні періоди служби. Застосування прогностичних карт особистісного розвитку військовослужбовців.

Тема 4.

Особливості перебігу психічних процесів у ході військової діяльності

Вплив психотравмуючих ситуацій на особистість військовослужбовця. Аналіз динамічних змін у пізнавальних психічних процесах під впливом військової діяльності (відчуття і сприймання, мислення та уява, почуття та емоції, воля, здібності). Роль мотивації у діяльності військовослужбовців. Вольова саморегуляція діяльності військового. Психокорекційна робота військового психолога по усуненню негативних змін у психічних пізнавальних процесах особистості військовослужбовця.

Тема 5.

Урахування індивідуально-психологічних особливостей військовослужбовців в роботі психолога з особовим складом

Поняття темпераменту і характеру. Вплив індивідуально-психологічних особливостей військовослужбовців на виконання військових завдань та функціонування військового колективу. Акцентуації характеру. Психологічні умови та чинники формування позитивних рис характеру військовослужбовців. Задатки та здібності. Розвиток здібностей у військовій діяльності. Технології роботи офіцера-психолога з особовим складом підрозділу з метою формування позитивних індивідуально-психологічних рис (формування моральної стійкості, патріотизму, соціально значущих рис характеру і т. ін.).

Тема 6.

Сутність та особливості військової дисципліни

Соціально-психологічні основи військової дисципліни. Соціально-психологічні чинники військової дисципліни у військовому підрозділі.

Психологічна робота з особовим складом по профілактиці правопорушень у військовому підрозділі. Методичне забезпечення стану вивчення військової дисципліни у підрозділі. Профілактика порушень статутних правил взаємовідносин. Причини та наслідки нестатутних взаємин. Робота офіцера-психолога по попередженню нестатутних взаємин та порушень військової дисципліни.

Змістовий модуль 2. Сутність поняття бойового стресу і його основні характеристики. Посттравматичні стресові розлади, шляхи і засоби їх подолання

Тема 7.

Психологічне забезпечення діяльності військового підрозділу в екстремальних і надзвичайних ситуаціях військового конфлікту

Поняття «психологічного забезпечення діяльності військового підрозділу в екстремальних і надзвичайних ситуаціях військового конфлікту». Психологічний відбір військових кадрів для діяльності в екстремальних ситуаціях. Психологічне забезпечення адаптації військовослужбовців в екстремальних і надзвичайних умовах несення служби. Психологічний супровід офіцера-психолога військовослужбовців в екстремальних і надзвичайних ситуаціях.

Тема 8.

Механізми психологічного захисту військовослужбовця в надзвичайних ситуаціях

Сучасний стан проблеми дослідження стратегій подолання (копінг - механізми) складної ситуації. Фактори, що впливають на формування механізмів та стратегій поведінки в період адаптації до стресової ситуації. Виховання толерантності (стресостійкості) як провідної проблеми психології здоров'я військовослужбовців. Поняття психічного та фізичного здоров'я військовослужбовців, критерії психічного здоров'я. Шляхи збереження психічного здоров'я військовослужбовців.

Тема 9.

Особливості впливу психічної травми на особистість військовослужбовця

Поняття «психічної травми», як наслідок військових подій. Співвідношення понять «травма», «травматична подія», «травматичний стрес». Чинники розвитку актуальних та віддалених негативних наслідків надзвичайних ситуацій. Періоди розвитку психотравмуючої ситуації. Стадії (фази) процесу переживання психотравмуючих ситуацій військовослужбовцем. Активна і пасивна форма поведінки людини в надзвичайній ситуації. Типи поведінки особистості в надзвичайних ситуаціях. Непатологічні та патологічні психічні реакції на травматичні події у надзвичайних ситуаціях. Травматичний і посттравматичний стрес. Реакція офіцера-психолога на важкий стрес і адаптаційні розлади у військовослужбовців: страх, ступор, плач, нервово тремтіння, рухове збудження, агресію, істеричний розлад, апатію, паніку, невроз, реактивний психоз, депресія, горе-втрата, криза, внутрішньо

особистісний конфлікт, фрустрація, гнів-агресія, деприваційні стани, дисонансні стани, втома, монотонія, образа.

Тема 10.

Перша психологічна допомога постраждалим у надзвичайних ситуаціях внаслідок військових конфліктів

Поняття, мета та завдання першої (екстреної) психологічної допомоги постраждалим у надзвичайній ситуації. Основні принципи надання екстреної психологічної допомоги у надзвичайних ситуаціях. Специфіка роботи психолога в екстремальних умовах. Основні напрямки роботи психолога в осередку надзвичайної ситуації. Психопрофілактика здорової частини населення, яке опинилося в осередку надзвичайної ситуації. Особливості проведення психотерапії та психопрофілактики постраждалих на місці ліквідації наслідків надзвичайної ситуації (робота психолога із жертвами, ізольованими в осередку надзвичайної ситуації; постраждалими безпосередньо фізично, психологічно, матеріально; очевидцями; спостерігачами; рятувальниками). Правила екстреної психологічної допомоги постраждалим в надзвичайній ситуації. Види екстреної психологічної допомоги людям в залежності від вираженої психогенної реакції на надзвичайну ситуацію. Особливості екстреної психологічної допомоги персоналу аварійно-рятувальних служб.

Змістовий модуль 3. Психологічне забезпечення діяльності підрозділу в умовах бойових дій

Тема 11.

Специфіка морально-психічного стану особового складу військ у мирний і військовий час

Сутність і структура морально-психічного стану військ. Структура морально-психічного стану військ. Рівні морально - психічного стану військ. Морально-психічні стереотипи у виникненні певного рівня морально-психічного стану військ. Моральні і психічні чинники. Моральна єдність особового складу. Інтелектуальна, емоційна, волюва єдність особового складу. Робота військового психолога по стабілізації морально-психічного стану особового складу військ у мирний і військовий час.

Тема 12.

Психологічне забезпечення бойового чергування

Психологічне забезпечення службово-бойової діяльності. Соціально-психологічні заходи забезпечення гарнізонної, вартової, внутрішньої служби. Розуміння впливу людського чинника на несення бойового чергування. Робота офіцера-психолога з особовим складом по підвищенню якості служби на різних ділянках.

Тема 13.

Організація психологічної підготовки особового складу підрозділу до активних бойових дій в умовах сучасної війни

Критерії оцінки морально-психологічного стану військовослужбовця та військового колективу до виконання бойових завдань. Психогенні емоційні втрати в умовах сучасного бою. Супровід офіцер-психолога у підвищенні

емоційно-вольової стійкості військовослужбовців до виконання поставлених завдань.

Тема 14.

Морально-психологічне забезпечення підготовки військовослужбовців до ведення бойових дій

Сутність, функції, завдання і складові морально-психологічного забезпечення. Види морально-психологічного забезпечення та їх сутність. Специфіка екстремальної підготовки. Методи моделювання екстремальних ситуацій у навчальному процесі. Методики формування навичок дій у екстремальних ситуаціях.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		Л	П	Ла б	Ін д	с.р .		Л	П	ла б	Ін д	с.р .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Військова психологія у вимірах війни і миру. Проблеми. Досвід. Перспективи.												
Тема 1. Військова психологія як наука і навчальна дисципліна. Військова психологія в контексті військової політики і безпеки України.	6	2	-	-	-	4	8	2	-	-	-	6
Тема 2. Військовий психолог як центральна постать психологічної служби у ЗСУ	8	2		-	-	6	6	-	-	-	-	6
Тема 3. Соціально-психологічна адаптація військовослужбовці в	16		2	-	-	14	18	2	-	-	-	16
Тема 4. Особливості перебігу психічних	8	-	2	-	-	6	12	-	-	-	-	12

постраждалим у надзвичайних ситуаціях внаслідок військових конфліктів												
Змістовий модуль 3. Психологічне забезпечення діяльності підрозділу в умовах бойових дій												
Тема 11. Специфіка морально-психічного стану особового складу військ у мирний і військовий час	2		2									
Тема 12. Психологічне забезпечення бойового чергування	2		2									
Тема 13. Організація психологічної підготовки особового складу підрозділу до активних бойових дій в умовах сучасної війни	7		2			5						
Тема 14. Морально-психологічне забезпечення підготовки військовослужбовці в до ведення бойових дій	7		2			5						
Усього годин	90	1 2	1 8	-	-	60	90	6	2	-	-	82

5. Індивідуальні завдання

1. Розробити структуру соціально-психологічного тренінгу «Готовність військового психолога до здійснення професійної діяльності»
2. Інтерактивне заняття на тему: «Провокативні чинники військової дисципліни».
3. Реабілітаційна програма військовослужбовців залежно від ступеня ПТСР.

6. Темы занять самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Актуальні проблеми військової психології у вимірах війни і миру. Проблеми. Досвід. Перспективи.	2
2	Методологічні проблеми військової психології. Специфіка застосування методів	2
3	Психологічна служба у збройних силах провідних країн світу	2
4	Діяльність офіцера-психолога в структурі психологічної служби підрозділу у мирний час	2
5	Основні компетентності діяльності військового психолога у ЗСУ. Когнітивна компетентність. Соціально-комунікативна компетентність. Емоційно-вольова компетентність. Ціннісно-мотиваційна компетентність. Рефлексивно-особистісна компетентність.	2
6	Соціально-психологічний тренінг на тему «Готовність військового психолога до здійснення професійної діяльності»	8
7	Роль психолога у покращенні соціально-психологічної адаптації військовослужбовців на різних етапах служби	2
8	Психокорекційна робота військового психолога по усуненню негативних змін у психічних пізнавальних процесах особистості військовослужбовця.	2
9	Інтерактивне заняття на тему: «Провокативні чинники військової дисципліни».	4
10	Психологічні симптоми ПТСР у військовослужбовців	6
11	Реабілітаційна програма військовослужбовців залежно від ступеня ПТСР	8
12	Соціально-психологічна реадaptaція постраждалих в надзвичайних ситуаціях до звичайних умов життєдіяльності.	2
13	Перша психологічна допомога постраждалим у надзвичайних ситуаціях внаслідок військових конфліктів (психотерапевтичний практикум).	6
14	Психологічна діагностика, корекція та профілактика в	6

	роботі з постраждалими у військових конфліктах(психотерапевтичний практикум).	
15	Супровід офіцера-психолога у підвищенні емоційно-вольової стійкості військовослужбовців до виконання поставлених завдань умовах бойової готовності.	4
16	Інтерактивні технології офіцера-психолога в роботі з особовим складом.	2
	Всього	60

7. Методи навчання і контролю

В процесі викладання використовуються наступні методи: репродуктивний, частково-пошуковий, дослідницький, пояснювально-ілюстративний, метод проблемного викладання та інтерактивні методи.

Використовується три види контролю: поточний, модульний і підсумковий.

Поточний контроль здійснюється у формі оцінок за різні види аудиторної та самостійної роботи – активність на семінарах (участь у обговоренні питань, у дискусіях тощо), результати виконання завдань, підготовки і презентації рефератів та ін.

Модульний контроль (тематичне оцінювання з модулю) здійснюється на засаді письмової контрольної роботи, яка складається з двох частин: по-перше, питання за змістом аудиторної роботи, по-друге, виконання завдання із самостійного опрацювання певних питань курсу, більша частина яких потребує творчого підходу до змісту.

8. Запитання для самоконтролю

1. Місце і роль військової психології в системі наук.
2. Поняття предмета і завдань військової психології.
3. Місце і роль навчальної дисципліни у загальній структурі професійної підготовки майбутніх офіцерів ЗСУ.
4. Структура навчального курсу «Військова психологія».
5. Перспективні проблеми науки та навчальної дисципліни.
6. Специфіка застосування методів військової психології (спостереження, експеримент, бесіда, опитування, тестування, моделювання, соціометрія) офіцером – психологом у військовому підрозділі.
7. Взаємозв'язок військової психології з іншими науками.
8. Аналіз сучасної Концепції. ЗСУ.
9. Психологічна підготовка особового складу до виконання завдань миротворчої діяльності.
10. Специфіка функціонування військового підрозділу у мирний час.
11. Психологічна підготовка особового складу у загальній системі підготовки та повсякденної діяльності у військовій частині

12. Технології роботи офіцера – психолога у військовому підрозділі у мирний час. Методика оцінювання психологічного стану військового підрозділу.

13. Методика визначення професійно важливих якостей, необхідних для управлінської діяльності офіцера.

14. Аналіз нормативних документів функціональної діяльності психолога у ЗСУ.

15. Основні компетентності діяльності військового психолога у ЗСУ.

16. Поняття готовності військового психолога до здійснення професійної діяльності. Компоненти і критерії готовності військового психолога до виконання своїх професійних функцій.

17. Основні види діяльності військового психолога.

18. Досвід організації психологічної підготовки у збройних силах провідних країн світу.

19. Поняття соціально-психологічної адаптації військовослужбовців.

20. Причини дезадаптації військовослужбовців.

21. Робота військового психолога по усуненню причин дезадаптованості військовослужбовців у різні періоди служби.

22. Вплив психотравмуючих ситуацій на особистість військовослужбовця.

23. Аналіз динамічних змін у пізнавальних психічних процесах під впливом військової діяльності (відчуття і сприймання, мислення та уява, почуття та емоції, воля, здібності).

24. Роль мотивації у діяльності військовослужбовців. Вольова саморегуляція діяльності військового.

25. Психокорекційна робота військового психолога по усуненню негативних змін у психічних пізнавальних процесах особистості військовослужбовця.

26. Специфіка побудови військової кар'єри.

27. Особистісний профіль успішного військовослужбовця.

28. Труднощі і обмеження при побудові військової кар'єри.

29. Роль офіцера-психолога у проектуванні кар'єрного шляху військовослужбовця у військовому підрозділі.

30. Методика роботи офіцера-психолога по підвищенню професійного саморозвитку військовослужбовців.

31. Вплив індивідуально-психологічних особливостей військовослужбовців на виконання військових завдань та функціонування військового колективу.

32. Психологічні умови та чинники формування позитивних рис характеру військовослужбовців.

33. Технології роботи офіцера-психолога з особовим складом підрозділу з метою формування позитивних індивідуально-психологічних рис (формування моральної стійкості, патріотизму, соціально значущих рис характеру і т. ін.).

34. Соціально-психологічні основи військової дисципліни.

35. Соціально-психологічні чинники військової дисципліни у військовому підрозділі.

36. Психологічна робота з особовим складом по профілактиці правопорушень у військовому підрозділі.

38. Поняття «психологічного забезпечення діяльності військового підрозділу в екстремальних і надзвичайних ситуаціях військового конфлікту».

39. Психологічний супровід офіцера-психолога військовослужбовців в екстремальних і надзвичайних ситуаціях.

40. Проблема оптимізації адаптаційних можливостей військовослужбовців.

41. Адаптивність до стресу як полісистемна якість інтегральної індивідуальності.

42. Особливості формування суб'єктивного ставлення до надзвичайної ситуації як стресової.

43. Фактори, що впливають на особливості реагування в стресовій ситуації (соціальні і особистісні).

44. Поняття психічного та фізичного здоров'я військовослужбовців, критерії психічного здоров'я.

45. Типи поведінки особистості в надзвичайних ситуаціях. Непатологічні та патологічні психічні реакції на травматичні події у надзвичайних ситуаціях. Травматичний і посттравматичний стрес.

46. Реакція офіцера-психолога на важкий стрес і адаптаційні розлади у військовослужбовців.

47. Посттравматичний стресовий розлад: визначення, критерії та методи діагностики.

48. Форми і методи психологічної роботи з психотравмою.

49. Соціально-психологічна реадaptaція постраждалих в надзвичайних ситуаціях до звичайних умов життєдіяльності.

50. Поняття, мета та завдання першої (екстреної) психологічної допомоги постраждалим у надзвичайній ситуації.

51. Специфіка роботи психолога в екстремальних умовах. Основні напрямки роботи психолога в осередку надзвичайної ситуації.

52. Методи вивчення психічного стану, поведінки військовослужбовця і військового колективу у надзвичайних ситуаціях.

53. Методи вивчення суб'єктивної значущості для людини психогенних ситуацій.

54. Основні методики діагностики кризових станів.

55. Сутність і структура морально-психічного стану військ.

56. Робота військового психолога по стабілізації морально-психічного стану особового складу військ у мирний і військовий час.

57. Психологічне забезпечення службово-бойової діяльності.

58. Соціально-психологічні заходи забезпечення гарнізонної, вартової, внутрішньої служби.

59. Робота офіцера-психолога з особовим складом по підвищенню якості служби на різних ділянках.

60. Критерії оцінки морально-психологічного стану військовослужбовця та військового колективу до виконання бойових завдань.

61. Супровід офіцер-психолога у підвищенні емоційно-вольової стійкості військовослужбовців до виконання поставлених завдань.

62. Предмет військової педагогіки, її завдання.

63. Характеристика та закономірності військово-педагогічного процесу. Концепції навчання військовослужбовців.

64. Зміст, форми і методи навчання у військах.

65. Сутність, зміст та алгоритм виховання військовослужбовців.

66. Закономірності й принципи виховання у військових підрозділах і частинах. 67. Виховні технології у військовому підрозділі.

68. Сутність, функції, завдання і складові морально-психологічного забезпечення.

69. Види морально-психологічного забезпечення та їх сутність.

70. Методи моделювання екстремальних ситуацій у навчальному процесі. Методики формування навичок дій у екстремальних ситуація

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література Базова

1. Варій М. Й., Козяр М. М., Коваль М. С. Військова психологія і педагогіка / М. Й. Варій. – Львів: «Сполох», 2003. – 624 с.
2. Військова психологія. Конспект лекцій / Електронний ресурс: <http://uadoc.zavntag.com/text/2148/index-1.html>
3. Военно-психологический словарь-справочник/ под. общ. ред. Ю. П. Зинченко. М.: И Д Куприянова / Общество психологов силовых структур, 2010. – 592с.

4. Караяни А. Г., Сыромятников И. В. / Прикладная военная психология / А. Г. Караяни. — СПб.: Питер, 2006. — 480 с.
5. Караяни А. Г. Введение в профессию военного психолога: учеб. пособие / А. Г. Караяни, И. В. Сыромятников; под. ред. Ю. П. Зинченко, Э. П. Утлика. — М.: Академия, 2007. — 208 с.
6. Корчемный П. А. Военная психология: методология, теория, практика / П. А. Корчемный. — М.: Издательство: Воениздат., 2010. — 340 с.
7. Методичні рекомендації щодо проведення психологічної підготовки особового складу Збройних Сил України. — К., 2012. — 214 с.
8. Психиатрия войн и катастроф: учеб. пособие / под ред. В.К.Шамрея. — СПб.: Спец Лит, 2015. — 323 с.
9. Майрон Пол, Лайнбарджер Энтони Психологическая война. Теория и практика обработки массового сознания / Электронный ресурс: http://bookz.ru/authors/pol-lainbardjer/psiholog_605/1-psiholog_605.html.
10. Ягупов В. В. Військова психологія: Підручник / В. В. Ягупов. — Київ: ТанDEM, 2004. — 656 с.
11. Балашова С. П., Васильев С. П., Дубровинський Г. Р. Практичний курс військової психології. Навчальний посібник / С.П. Балашова. — Ч.П. — К., 2013. — 170 с.
12. Экстремальна психологія: Підручник / За заг. ред. проф. О. В. Тімченка. — К.: ТОВ «Август Трейд», 2007. — 502 с.
13. Михайлов Л.А., Маликова Т.В., Шатровой О.В. и др. Психологическая защита в чрезвычайных ситуациях: Учебное пособие / Под ред. Л. А. Михайлова. — СПб.: Питер, 2009. — 256 с.
14. Титаренко Т.М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності. — К., 2003. — 376 с.
15. Тарабрина Н.В. Практикум по психологии посттравматического стресса. — СПб.: Питер, 2001. — 272 с.
16. Розов В. И. Психология экстремальных ситуаций: адаптивность к стрессу и психологическое обеспечение: научно-практическое пособие. — К.: КНТ: Саммит-Книга, 2012. — 480 с.

Допоміжна

1. Глушкова Т.О. Профілактика суїцидів у військових частинах. Методика роботи у військових частинах України, щодо вивчення та профілактики суїцидальних явищ серед військовослужбовців // Практична психологія та соціальна робота. — 2000. - №2 — с. 27 — 29.

Інформаційні ресурси

<http://www.mil.gov.ua/>